

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

vitam vult absolute merces in mare projicere, quas tamen nolle abijcere, si vitæ periculum abesse. His positis

CONCLUSIO prima. *Voluntas in actibus à se imperatis potest pati violentiam.* Ratio est: quia possunt potentia externa subjectæ voluntatis imperio per vim extrinsecam illatam cogi ad actus imperio & inclinationi voluntatis contrarios, vel vice versa impediri ab actibus à voluntate imperatis: ut si virgo per vim stuprum patitur: si quis vinculis injectis ab alicujus loci accessu arceatur: sed hoc modo voluntas patitur violentiam, siquidem resistit effectui à principio extrinsecò illato. Ergo voluntas in actibus imperatis pati potest violentiam.

CONCLUSIO secunda. *Voluntas in actibus elicitis, aut in cessando ab illis, non potest pati violentiam.* Prima pars constat auctoritate & ratione insinuatà à D. Anselmo l. de lib. arbit. c. 6. dicente: *In vitium nemo potest velle aliquid, quia non potest nolens velle.* Nimirum omnis actus elicitus voluntatis est vel inclinatio ipsius, ab eadem tanquam principio conjuncto & intrinsecò proveniens, vel oritur ex ipsa inclinatione voluntatis, si est actus fugæ: sed neutro modo potest esse violentus: siquidem violentia requirit principium merè extrinsecum, & simul resistantiam passivam.

Secundæ partis ratio est: In tantum voluntas pati debet violentiam in cessatione sui actus, in quantum propter subtractionem divini concursus non posset continuare actum sibi maximè proportionatum, ut si DEUS denegaret concursum ad amorem fructivum animæ videnti Deum: sed voluntas in tali casu propriè non patitur violentum: ergo. Minor probatur: Causa inferior non aliter inclinatur in suos actus, nisi ut exercendos eum dependentia ab influxu causæ superioris, unde, cessante motu causæ superioris, cessat etiam inclinatio causæ inferioris in suum actum: Atqui in prædicto casu cessaret influxus causæ superioris: ergo pariter cessaret inclinatio causæ inferioris in suum actum, & consequenter illa cessatio non esset contra inclinationem, & resistantiam voluntatis.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obiicies primò. Si DEUS determinaret voluntatem ad proprium esse odio habendum, tunc actus odii esset contra inclinationem naturæ & simul à principio extrinsecò: ergo esset violentus.

Respondet. Non posse determinari voluntatem ad proprium esse odio habendum, nisi sub ratione alicujus miseræ, quo casu actus odii erit simpliciter voluntarius.

Obiicies secundo. Si DEUS circa objectum in intellectu indifferenter propositum necessitaret voluntatem ad actum determinatum; tunc ille actus erit necessarius & contra connaturalem inclinationem voluntatis: ergo erit violentus.

Respondet. negando, quod stante indifferenti propositione objecti in intellectu DEUS possit necessitate ad actum voluntatis; siquidem illa objectiva indifferencia est radix essentialis ipsius

libertatis in voluntate; unde actus ex vi talis objectivæ indifferentiæ elicited hoc ipso est liber.

Obiicies tertio. Non minùs est contra inclinationem voluntatis si ipsi subtrahatur concursus ad amandum DEUM clarè visum, quàm fuerit contra inclinationem ignis Babylonici subtractione concursus ad comburendum: sed ignis Babylonicus passivus est violentiam: ergo etiam patitur voluntas violentiam in cessando ab amore.

Respondet negando minorem; & quod subtractione concursus ad comburendum fuerit contra omnem ignis inclinationem: licet enim fuerit contra ipsius inclinationem particularem, non tamen contra universalem secundum quam causa primæ & universali obedientialiter subijcitur. Unde in meliori philosophia negatur, à DEO ulli creaturæ propriè inferri violentiam, quia DEO supra naturam operanti omnis creatura obedit, & tunc inclinatio in bonum particulare cedit inclinationi in bonum universale. Ideo de igne Babylonico Sap. 16. dicitur: *Ignis, ut nutritur iusti, etiam suæ virtutis oblitus est: creatura enim tibi factori deserviens exarsescit in tormentum adversus injustos &c.* & D. August. lib. 26. contra Faust. *DEUS Creator & Conditor omnium creaturarum nihil contra naturam facit: id enim est cuius naturale, quod ille facit, à quo est omnis numerus, motus, & ordo natura.*

Obiicies quarto. Etiam actus imperati à voluntate sunt à principio intrinsecò, & secundum inclinationem potentia, v.g. visio per oculos violentè apertos est à potentia visiva, motus progressivus per violentum impulsus est à potentia loco-motiva & juxta inclinationem ipsius: ergo etiam in actibus imperatis voluntatis non reperitur propriè violentum.

Resp. actus imperati & coacti sunt à principio intrinsecò comparativè ad potentiam elicientem, concedo: ad potentiam seu voluntatem imperantem, (quæ in definitione voluntarii nomine principii intrinseci intelligitur) nego. Ergo non sunt violenti, quatenus præcisè sunt à principio proximo eliciente, concedo: quatenus sunt contra voluntatem repugnantem, nego.

§. III.

Violentia causa involuntariæ.

CONCLUSIO tertia. *Violentia simpliciter causat involuntarium simpliciter.* S. D. hic q. 10. 6. a. 5. Ratio ex dictis quidem est à principio purè extrinsecò, voluntate nihil de suo conferente, imò pro viribus resistente, hoc est simpliciter involuntarium; sed ita se habet violentum simpliciter: ergo violentum simpliciter causat involuntarium simpliciter. Hinc

Colliges primò. Ea quæ coactè & ex violentia fiunt, neque ad meritum valere, neque ad demeritum, seu peccatum; quia deest voluntarium, sine quo neque merito, neque demerito potest esse locus. Unde, si quis violentè cogeretur ad reverentiam & cultum sive vero sive falso DEO exhibendum; neque per priorem actum haberet meritum, neque per actum posteriorem haberet peccatum.

Colliges secundo. Baptismum per violentiam collatum adulto renitenti esse invalidum; nam